

פרק 1 – קהילה ומנהיגות

תוכנית לאומית אסטרטגית לפיתוח הנגב

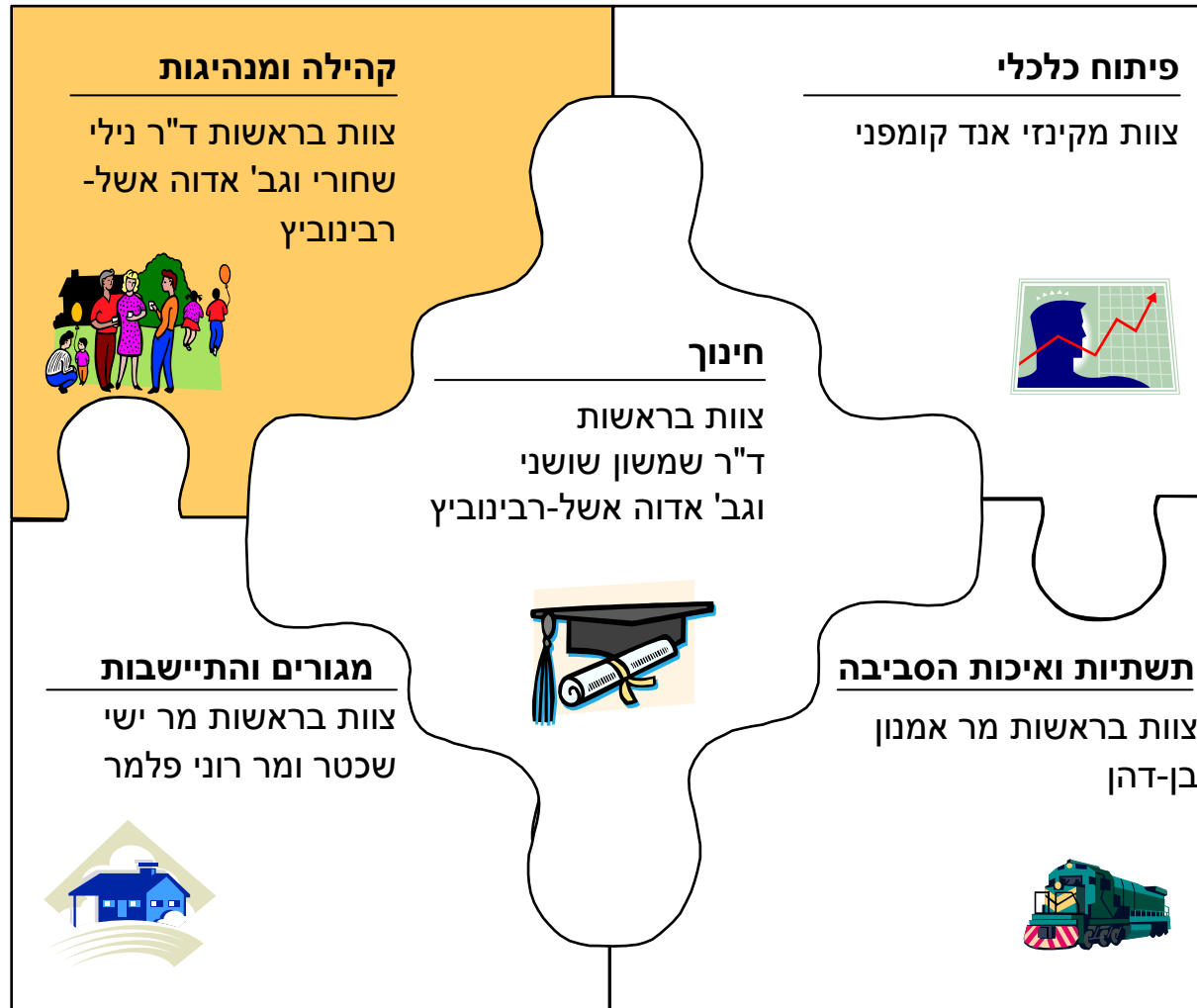
אוקטובר, 2005

התכנית לפיתוח הנגב הוכנה בתהליך מתואם על ידי 5 צוותי עבודה תוך שיתוף אנשי מקצוע ובעלי עניין רבים

צוות קהילה בהובלת ד"ר נילי שחורי וגב' אדווה אשל-רבינוביץ'

הכנת התוכנית הובלה על ידי "דרומה עידן הנגב" בעבודה משותפת של 5 צוותים ובהובלת מר חיים בלומנבלט

עקרונות תהליך התכנון

- הכנת תכנית אסטרטגית לטווח של 10 שנים
- התמקדות באזור שמדרום לקו שדרות- בית-קמה - ערד
- פיתוח הנגב בגישה אינטגרטיבית תוך טיפול במקביל במספר שכבות באמצעות צוותי עבודה שונים
- שיתוף גורמים פרטיים וציבוריים בתהליך התכנון:
  - משרדי ממשלה
  - רשויות וארגונים
  - תושבי הנגב
  - מנהיגים מהסקטור הפרטי
- שימוש בתוכניות קיימות והתאמתן במידת הצורך
- הבדואים, כחלק מכלל אוכלוסיית הנגב, יהנו ממכלול היוזמות ובנוסף יינתן סיוע לצמצום פערים היכן שצריך

העבודה על שכבת הקהילה בתכנית הכוללת לפיתוח הנגב נעשתה על ידי צוות רחב בתהליך שכלל שיתוף של בעלי העניין השונים

ראשי הצוות : - ד"ר נילי שחורי

- אדווה אשל-רבינוביץ'

חברי הצוות :

- **יואל סיגל**- ייעוץ מקצועי, סקירת ספרות ותכנון חברתי – אורבאני
- **מגזר כפרי**

– סיגל מורן- תכנון אסטרטגי-כלכלי בני שמעון

– ספית חשביה צורי- מנהלת מחלקת חינוך ומתנ"ס שער הנגב

• **מגזר עירוני (פיתוח)**

– אהרן כהן- עמותת ערי פיתוח שדרות

– אתי פיש- ערד

– מיכאל ביטון- מנהל אזור ב"ש- בני שמעון – סוכנות

• **מגזר מטרופולין**

– ימית אזולאי- מנהלת סטארט אפ אפ צעירים ב"שאגף הצעירים עריית ב"ש

– מיקי בנאי- מנהלת מוזיאון אומנות חזותית ב"ש

– **מגזר בדואים**

– חיר אלבז- מנהל שירותי רווחה שגב שלום ופזורה, תל שבע

– חנה הימן-פסח מנהלת מפע"ם דרום – משרד הפנים

– ליאור מנצ'ר - תכנון קהילתי

– ד"ר מוחמד אלנבארי- ראש מועצת חורה

• **מגזר ארגונים ומוסדות**

– איתן מזרחי- מנהל מחוז דרום – חברת המתנ"סים נגב

– גלית בן גל- חברה למתנ"סים

– ורדה שיפר- מנהלת בי"ס מנדל למנהיגות נגב

– ניר בלושטיין- ראש תחום קהילה וחברה - אור משימות

– סיגל דרורי-פזי- מנהלת מחוז דרום – סוכנות; מנהלת אזור אופקים/מרחבים נגב

– סיגל פריינטה- חברה למתנ"סים

– דר' ציפי- איזמן

לצורך הכנת התוכנית נפגשנו ועבדנו עם אנשים רבים הפעילים בתחום הקהילה בכלל ובנגב בפרט

קבוצות עבודה

- קהילה – צוות בראשות ר' מועצת חורה:
- אברהים אבו שארב – מנהל מתנ"ס כסייפה
- חיר אלבז – מנהל רווחה שגב שלום והפזורה
- דר' מג'יד אלעטוונה – מנהל הרווחה – חורה
- עבדאללה אזברגה – מנהל רווחה - כסייפה
- עלי אבו עלקיאן – מנהל מתנ"ס חוה

נשים בדואיות

- נעמה א סנעה – מנהלת רקמת המדבר
- עליא אלכמלאת – מנהלת בי"ס – רהט
- רולא אלעטוונה – מנהלת עמותת דרך צלחה

קהילה ותעסוקה

- אדי עזרן – מנהל אתגרים לנוער מנותק – שדרות
- דהן אריה – מנהל פארק התעשה – עומר
- דתיה - מנהלת מעברים – שער הנגב – בני שמעון – יואב
- מלי רייף – ראש תחום מוניציפלי ותעסוקה – ג'וינט ישראל
- סימן טוב – מנהל מחוז דרום בתמ"ת

אירגונים

- מכון הנגב –
- אג'יק – אעמל א- סנעה – מנהלת אג'יק
- נבהאן מכאווי מנהל אוהל המתנדבים
- מנהיגות בנגב - מנדל נגב
- דר ורדה שיפר – מנהלת
- יענקלה שטיינברג
- לאה שלם – קהילה והתיישבות - ההסתדרות הציונית

הועדה נשענה בעבודתה על תהליכים ותוצרים נוספים

- תוכנית מטרופולין ב"ש
- ועידת אזרחי הנגב
- מפגשי הסוכנות היהודית בפרויקט גליל נגב 2003-4

מומחים ובעלי עניין

- אדר'הלל שוקן – ראש הפקולטה לאדריכלות אוניברסיטת ת"א
- אמירה דותן – ראש צוות גישור עם הבדואים
- פרופ' אסמאעיל אבו סעד – אוניברסיטת בן גוריון בנגב
- בארי הולצמן – יועץ בתחום הכנת תוכניות פעולה גליל נגב
- גלית שגיא – מנהלת תוכניות פיתוח מנהלים ושיתופי פעולה ג'וינט ישראל
- זיו ספקטור – "צל המדבר" מצפה רמון
- חגית אדיב – פיתוח קהילתי אורבני
- ד"ר חנה כץ – יועץ לשת"פ בין ארגוני ומוניציפלי
- יוסי עופר – תכנון אינטראקטיבי
- לאה קאופר – מתכנתת ערים ויועץ לפיתוח אורבני
- ד"ר לאה שמיר שנאן – יועץ לפיתוח אסטרטגי ומוניציפלי
- נחמיה ארי – אדריכל נוף ומתכנן בנגב
- פרופ' עליאן אלקרינאווי – ראש בי"ס לעבודה סוציאלית אונ' בן גוריון
- צבי וייסלר – עמותת ראשי ארגוני מתנדבים בנגב
- ד"ר ריקי טסלר – מכללת ספיר

קבוצות והתארגנויות קהילתיות

- איילים – כפר הסטודנטים
- קבוצות גרעינים חינוכיים: ב"ש, שדרות, אופקים, ירוחם ונתיבות
- ראשי תנועות הנוער: בני עקיבא, השומר הצעיר, הצופים, תנועת הבוגרים של תנועות הנוער, בוגרי מכינות קדם צבאיות
- קבוצת אומנים – מצפה רמון
- קיבוץ גוונים
- שדה בוקר – מנחם עיני מנהל המדרשה + תושבים
- תמי ביטון – מנהלת מדרשת 'במדבר' - ירוחם

משרדי ממשלה ומוסדות ציבור

- אנה חזן – סגנית מנהלת מינהל לשלטון מקומי
- ברוך שוגרמן – מנהל היחידה לעבודה קהילתית במשרד הרווחה
- דודו כהן – מנהל מחוז דרום – משרד הפנים
- זוהר אביטן – יו"ר סינימטק שדרות
- יהודה בכר – יו"ר המינהלה לתאום פעולות הממשלה בתחום הבדואים בנגב
- לאה גולן – מנכ"ל המחלקה לישראל.
- מאיר סהר – מנהל הרשות לפיתוח הנגב
- נגה מלינאק ודני בריר – המחלקה לישראל סוכנות יהודית
- ד"ר נחמי פז – מנכ"ל המכללה האקדמית ספיר
- נחמיה חסיד - יועץ לנשיא אוניברסיטת בן גוריון בנגב

עיריות ומועצות

- אבישג אבטובי – מנכ"ל עיריית ב"ש
- ד"ר אהרון זוהר – מוא"ז אבו בסמה
- אלון שוסטר – ר' מועצה אזרית שער הנגב
- מאיר כהן – ר' עריית דימונה
- דר' מוחמד אל נברי – ר' מועצה מקומית חורה
- סעיד אלחרומי – ר' מועצה מקומית שגב שלום
- עמרם קלעגי – ראש מועצה אזרית אבו בסמה

• תמצית התכנית

• תיאור המצב הקיים

• היוזמות המוצעות בתחום הקהילה והמנהיגות

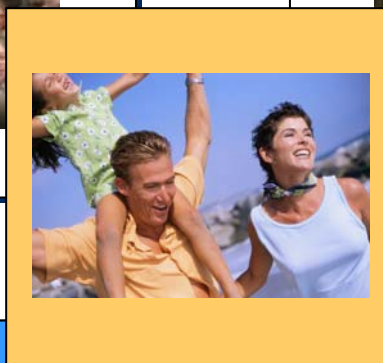
קהילה איכותית, מגובשת ופעילה תורמת לאיכות החיים ומהווה מוקד משיכה לאוכלוסיה ותיקה וחדשה

תחושות אופייניות של חברים בקהילה איכותית

מטרות התכנית

- ליצור תשתית קהילתית ייחודית לכל יישוב על בסיס שיתוף האוכלוסיה
- לקדם שיתופי פעולה מרחביים בין קהילות שונות על מנת ליצור "נגב של איכות"

"יש לנו השפעה על איכות החיים ביישוב שלנו"

"יש לנו ולילדינו מקום להתפתח"

"אנחנו גאים ביישוב שלנו"

"יש לנו מגוון של שירותים איכותיים כולל לתרבות הפנאי"

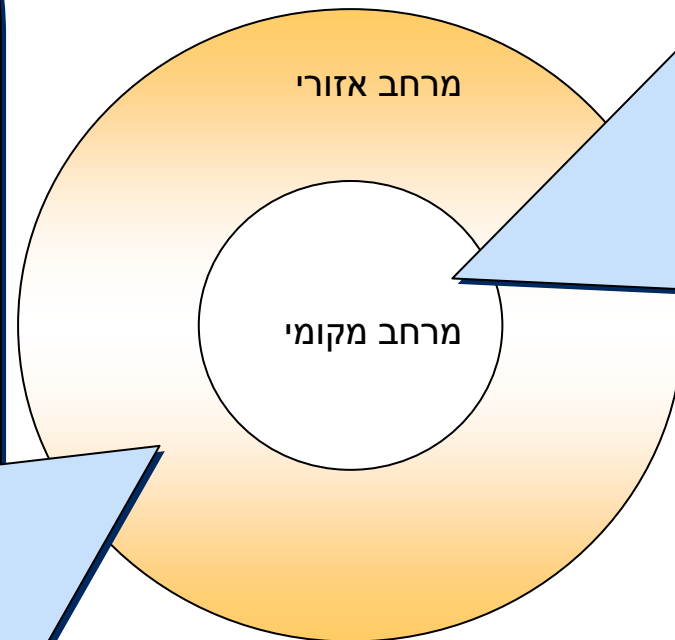
יצירת קהילה איכותית מצריכה טיפול ברמה המקומית והאזורית

מטרות של פיתוח הקהילה במרחב המקומי והאזורי

צוות קהילה בהובלת ד"ר נילי שחורי וגב' אדווה אשל-רבינוביץ'

- פיתוח מנהיגות ומנגנונים אזוריים שיקדמו שיתוף פעולה ויזמות אזורית ייחודית
- הגדלת נגישות ברמה האזורית לשירותים איכותיים ולפעילות שעות פנאי
- יצירת שיתופי פעולה בין קהילות ובין הסקטורים העסקי, הציבורי והוולנטרי לקידום יוזמות חברתיות
- טיפוח אוכלוסיות מחוללות צמיחה
- מיצוב הנגב כ"מרחב של איכות" לטיפוח האומנויות והתרבות

- יצירת זהות ותחושת מקום ייחודית היוצרת גאווה מקומית
- בניית מרקם קהילתי המאפשר בטחון ציבורי ואישי, רווחה חברתית ומוקדי מפגש קהילתיים חברתיים ופיזיים
- מיצוב השלטון המקומי כמנהיגות יישובית מובילה ומחוללת הזדמנויות
- יצירת "מרחבי בחירה" בתחומי השירותים, החינוך בלתי פורמלי ושעות הפנאי
- ייזום התארגנויות, מנגנונים ופעילות קהילתית מגשרת בין הרשויות, האוכלוסיות החדשות, והאוכלוסיות הותיקות

קהילה ומנהיגות - היוזמות בתחום הקהילה יתרמו לשיפור חיי הקהילה בנגב ויסייעו לצמצום ההגירה השלילית ולמשיכת אוכלוסייה חזקה

תקציב שנתי
מיליוני ₪

יוזמות עיקריות

הנושא

55-60

- תכנון וביצוע שירותים ומתחמים קהילתיים איכותיים, כולל: מתקני ספורט, פארקים, מוזיאונים, טיילת גינות ייחודיות לנשים בדואיות
- עידוד התרבות והאמנות בנגב באמצעות פיתוח פעילויות, משיכת אמנים ובניית מתקנים (5 מרכזי אומנות עיקריים)

הגדלת אטרקטיביות האזור

11

- עידוד מעורבות קהילתית בתכניות העבודה של הרשויות המקומיות ובתכנון שירותים מקומיים
- הקמה והפעלה של קרן ליוזמות חברתיות (כגון מרכזי משפחה במגזר הבדואי, תמיכה בנוער במצוקה וכד')
- הרחבת מרכז קיים לשותפויות לקידום יזמות חברתית והקמת מרכז נוסף
- עידוד מעורבות קהילתית בפיתוח החינוך ופרויקטים אורבניים ברי קיימא

הגדלת מעורבות קהילתית

7-10

- הקמת מוקדים לסיוע והכוונה לצעירים (הרחבת אחד והקמת מוקד נוסף)
- תכנית מלגות לסטודנטים שיישארו בנגב וישתלבו בעבודה קהילתית (100 מלגות בשנה)
- פיתוח מגמות לימוד יוקרתיות במכללה האקדמית ספיר

טיפול שכתב הצעירים

4

- בניית פורום ראשי רשויות
- יצירת מסלול הכשרה למנהיגות מקצועית שיכלול:
  - הכשרה אקדמית/לימודי תעודה
  - תכנון וביצוע פרויקטים חברתיים/קהילתיים

חיזוק מנהיגות מקומית

79-84 סך הכול

- תמצית התכנית

- תיאור המצב הקיים

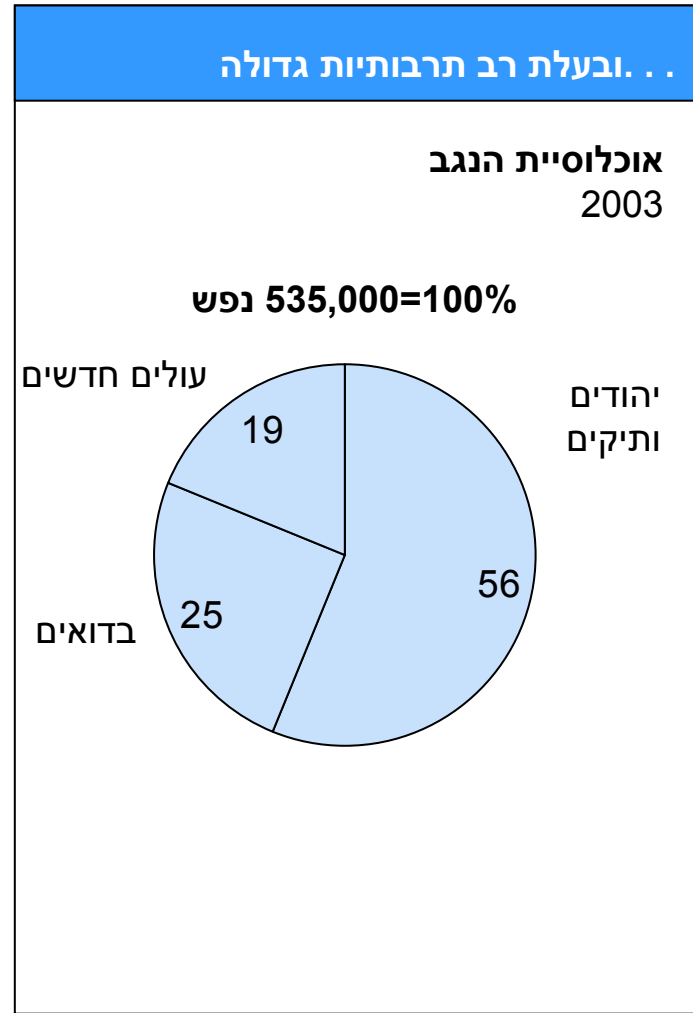

- היוזמות המוצעות בתחום הקהילה והמנהיגות

בנגב, המתאפיין בריבוי יישובים קטנים, בהטרוגניות של האוכלוסייה ובדלילות ופריסה רחבה - חשיבות שיתופי הפעולה היישוביים והמרחביים גדולה במיוחד

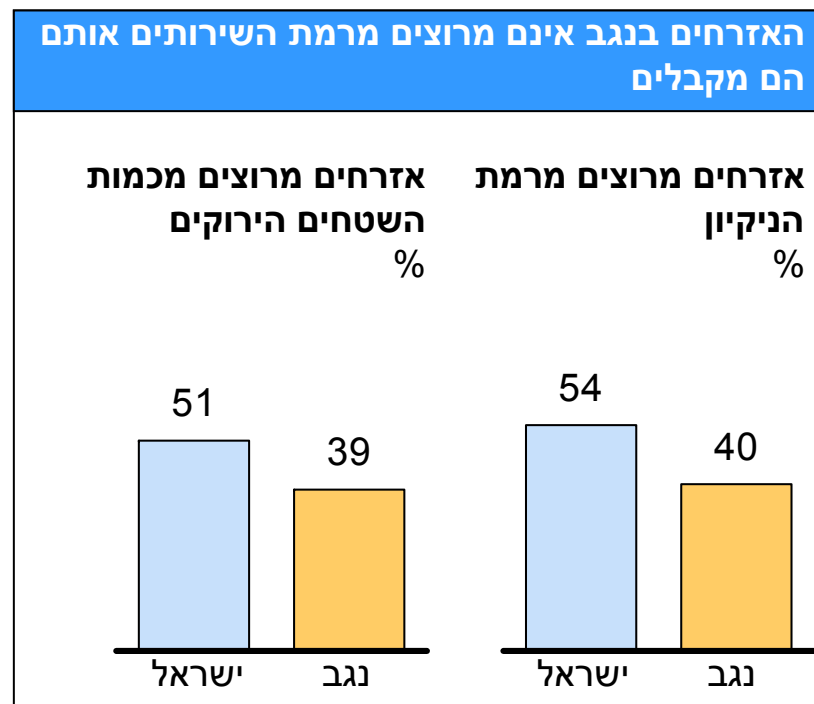
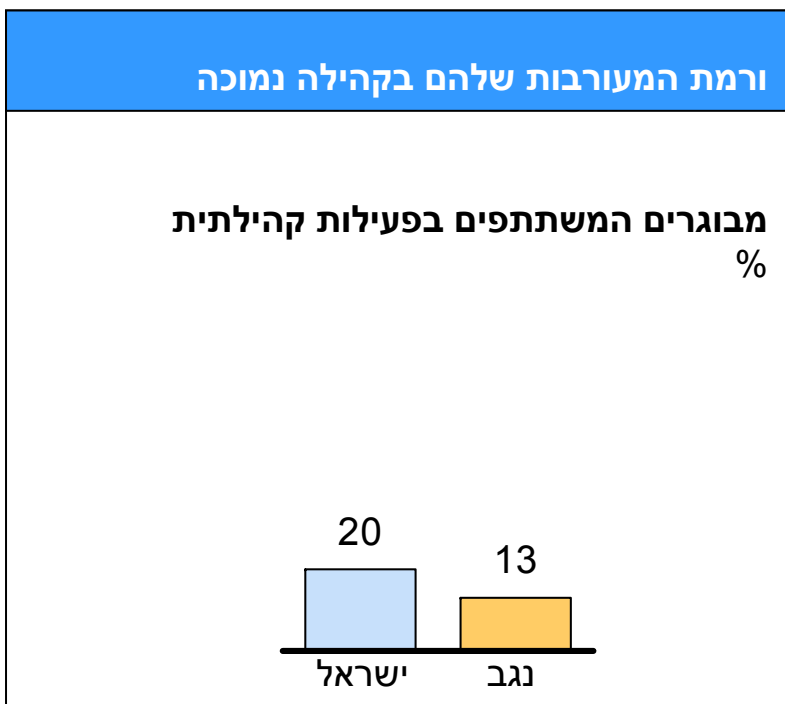
- קיימים קשיים בתכנון שירותים מותאמים לתושבים בגלל הטרוגניות רבה של האוכלוסייה
- אין "ספי כניסה" לשירותים איכותיים לרוב היישובים
- יש צורך בשיתוף פעולה בין יישובים לתכנון אזורי ומימוש שירותים איכותיים ברמה מרחבית

- ריבוי יישובים קטנים בפריסה רחבה...
- **יישובים קטנים מאד** – עד 1,000 תושבים: למעלה מ-100 יישובים במוא"ז בני שמעון, מוא"ז אשכול מוא"ז, מרחבים, מוא"ז רמת נגב, מוא"ז שדות נגב, מוא"ז שער הנגב, מוא"ז אבו בסמה – עד 10,000 תושבים: ירוחם, להבים, מצפה רמון, עומר, חורה, לקיה, שגב שלום.
  - **יישובים קטנים** (עד 30,000 תושבים): אופקים, נתיבות, ערד שדרות, כסייפה, ערערה, תל שבע
  - **יישובים בינוניים** (עד 50,000 תושבים): דימונה, רהט
  - **יישובים גדולים** (מעל 100,000 תושבים): באר שבע

יש מקום לשיפור משמעותי ברמת השירותים שמקבלים תושבי הנגב ובמידת המעורבות הקהילתית שלהם

בנגב יש נכסים קהילתיים חשובים וכן יוזמות חשובות לשיתוף פעולה ופיתוח של האזור

נכסים קהילתיים

מוסדות השכלה גבוהה מושכי צעירים/ סטודנטים

- אוניברסיטת בן גוריון בנגב – 17,000 סטודנטים
- המכללה האקדמית ספיר
- המכללה הציבורית הגדולה ביותר בארץ – 7,600 סטודנטים.

מוסדות תרבות ואמנות

- תיאטרון באר שבע
- סינמטק שדרות
- משכן לאומנות חזותית שליד מכללת קיי
- מוזיאון הנגב
- "רקמת המדבר" - לקיה

יוזמות לשיתוף פעולה אזורי

ועידת אזרחי הנגב

- הנגב הוא האזור היחיד בארץ שעבר תהליך של גיבוש חזון ותוכניות מקומיות ביוזמת אזרחי הנגב ובשיתוף פעולה עם נבחרים ציבוריים, נציגי המגזר העסקי ואנשי מקצוע

אזורי תעשייה משותפים

- 2 אזורי תעשייה משותפים יהודים- בדואים בתהליכי תכנון מתקדמים: צומת להבים (מ.א. בני שמעון, להבים ורהט) וצומת שוקת (מ.א. בני שמעון, חורה, לקיה ומיתר)
- כתוצאה משיתופי הפעולה ניתן לאגד משאבים ולנצל יתרונות לגודל

טיפול ממוקד בצעירים

- "Start – up" – הוקם בבאר שבע מרכז טיפול ממוקד בצעירים במתכונת של one stop shop

מרכז טיפוח יזמות חברתית

- הוקם מרכז טיפוח יזמות חברתית בשיתוף פעולה עם הסקטור העסקי, הציבורי והוולנטרי

ועדיין קיימות הזדמנויות רבות לשיפור שיתופי הפעולה וחיי הקהילה

דוגמאות

צוות קהילה בהובלת ד"ר נילי שחורי וגב' אדווה אשל-רבינוביץ'

חיזוק חיי הקהילה

- שיפור היצע התרבות והאמנות בנגב והגדלת נגישות האוכלוסייה
  - הגדלת מספר המוזיאונים
  - קידום החינוך לאומנויות
  - שיפור היצע הצגות התיאטרון
- שיפור השירות לאזרח והתאמת תוכניות ושירותים ברשויות המקומיות
- חיזוק התמיכה וההכוונה לאוכלוסיית הצעירים

דוגמאות לשיתופי פעולה אפשריים בין רשויות

- פיתוח מטרופולין באר שבע
- שיתוף פעולה בין רשויות יהודיות ובדואיות לאורך ציר 31 (ערד, דימונה, כסייפה, חורה) וגורמים נוספים בתחומי: איכות סביבה, תיירות, ספורט.
- שיתוף פעולה בין המכללה האקדמית ספיר ויישובי האזור לקידום התרבות והאמנות באזור

תוכן עניינים – פרק קהילה ומנהיגות

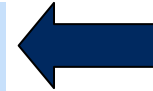

צוות קהילה בהובלת ד"ר נילי שחורי וגבי אדווה אשל-רבינוביץ'

- תמצית התכנית

- תיאור המצב הקיים

- היוזמות המוצעות בתחום הקהילה והמנהיגות

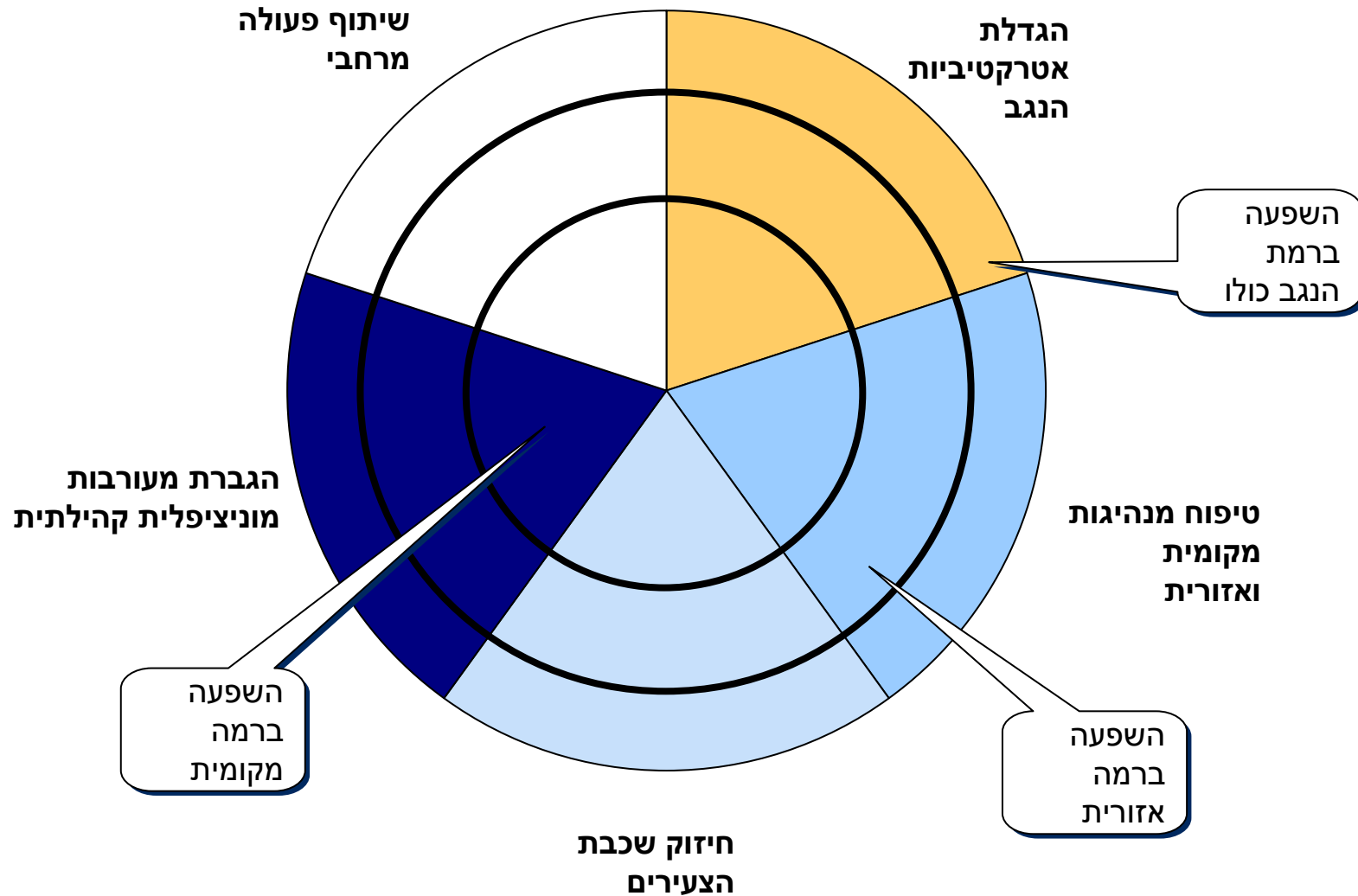

חיזוק הקהילה בנגב יתבצע באמצעות 5 תחומי פעילות עיקריים אשר ייצרו השפעה ברמה המקומית, ברמה האזורית וברמת הנגב כולו

קונספטואלי

צוות קהילה בהובלת ד"ר נילי שחורי וגב' אדווה אשל-רבינוביץ'

פיתוח פרויקטים יישוביים ואזוריים יסייעו להגדיל את "מרחב הבחירה" של שירותים איכותיים, ואת האטרקטיביות של יישובי הנגב

צוות קהילה בהובלת ד"ר נילי שחורי וגב' אדווה אשל-רבינוביץ'

תוצאות צפויות

- הסדרת תכנון והגדלת היצע שירותים ומקומות מפגש קהילתיים לתושבים, ברמה יישובית ואזורית
- הגברת השפעת התושבים על קביעת החזון של היישוב והמאפיינים הייחודיים של השירותים והמרחבים הציבוריים
- יצירת גורמי משיכה ליישובי הנגב לאוכלוסיה חזקה, ותיקה וחדשה

סה"כ תקציב שנתי:

40-43 מיליון ₪

תקציב שנתי מיליון ₪		עקרונות היוזמה
רמה אזורית	רמה מקומית	
**1	**2	<ul style="list-style-type: none"> • תכנון וביצוע של תכניות לשיפור השירותים הקהילתיים בתחומים הבאים*: <ul style="list-style-type: none"> - תכניות אב לתרבות, חברה, ספורט וקהילה לכל אזור ולכל יישוב שיוכנו על ידי כל רשות מוניציפאלית, תוך שיתוף תושבים ובעלי עניין - תכנון, פיתוח והקמה של שטחים ציבוריים שישמשו כמקומות מפגש קהילתיים (כדוגמת פארקים, טיילת, גינות ציבוריות לנשים בדואיות וכד') • התייחסות נפרדת לתכניות ברמה המקומית-יישובית ולתכניות אזוריות שיחייבו שיתוף פעולה בין-יישובי • מימון משותף של הרשויות המקומיות והמדינה בביצוע התכניות <ul style="list-style-type: none"> - בתכניות מקומיות: השתתפות המדינה ב- 50% מעלות הביצוע במגזר היהודי ו- 75% מעלות הביצוע ביישובים הבדואים - בתכניות אזוריות: השתתפות המדינה ב- 40% מעלות הביצוע במגזר היהודי וב- 60% מעלות הביצוע ביישובים הבדואים
***5	***34	

* שירותי בריאות, רווחה ופעילויות חינוך לא פורמלי מטופלים במסגרת שכבות אחרות
 ** במשך 4 השנים הראשונות בלבד
 *** 40% מהסכומים הם עבור המגזר הבדואי
 מקור: ניתוח צוות

יצירת תנאים לפיתוח תרבות ואומנות בנגב תקנה לאזור ייחודיות, תסייע בשיפור תדמית הנגב, במשיכת תיירות וביצירת תעסוקה

צוות קהילה בהובלת ד"ר נילי שחורי וגב' אדווה אשל-רבינוביץ'

השפעה צפויה	תקציב שנתי מיליוני ₪	פירוט	היוזמה
<ul style="list-style-type: none"> גיבוש זהות תרבותית מיוחדת ומורגשת על ידי התושבים מיצוב תדמית ייחודית לנגב יצירת הזדמנויות להתפתחות אומנים באזור משיכת אוכלוסיית האומנים למגורים ופעילות באזור הגדלת חשיפת אוכלוסיית הנגב והנגישות שלה להיצע מגוון של פעילויות תרבות ואומנות והגדלה בצריכת התרבות והאמנות באזור 	<p>0.5 (חד פעמי)</p> <p>2</p> <p>0.5</p> <p>שיפוץ וחיידוש – 3* הפעלה - 5</p> <p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> הכנת תכנית לכלל הנגב "אומנות פונה דרומה" שתגדיר מוקדים אזוריים לפיתוח אומנות ותרבות ופעילויות עיקריות השתתפות במימון 5-6 פסטיבלים בשנה בנגב השתתפות במימון כ- 10 תערוכות נודדות ביישובים בנגב חיזוק ועיבוי 5 מוקדי תרבות ואמנות הקיימים/מתוכננים בנגב* באמצעות השתתפות בשיעור של 33% בעלות שיפוצים, שיפור התחזוקה, הפעלה וייזום של תצוגות ופעילויות קהילתיות הקמת מאגר מידע וגיבוש רשת אומני הנגב הקמת קרן לעידוד תרבות ואמנות שתעניק סיוע בהכנת מופעים, שיווק ופרסום ומימון פעילויות אומנים הפועלים בנגב בתחומי המחול /מוסיקה/אומנות/ כתיבה יוצרת וכד' קיום סדנאות הכשרה והדרכה, כיתות אמן ומפגשים לאמנים צעירים 	<p>הכנת תכנית אב לתרבות ואמנות בנגב</p> <p>עידוד פעילויות תרבות ואמנות</p> <p>הקמת מוקדי תרבות ואמנות</p> <p>גיבוש רשת אומנים ומשיכת אמנים להתגורר ולעבוד בנגב</p>
<p>סה"כ תקציב שנתי:</p> <p>12-16 מיליון ₪</p>			

עידוד יוזמות קהילתיות יסייע בהיווצרות התארגנויות ופעילויות ויחזק את תחושת השייכות ליישוב ולאזור

צוות קהילה בהובלת ד"ר נילי שחורי וגב' אדווה אשל-רבינוביץ'

תוצאות צפויות
<ul style="list-style-type: none"> פיתוח תרבות אזרחית יזמית של לקיחת אחריות לקידום שירותים ופעילויות חברתיות קהילתיות הגברת שיתוף הפעולה האזרחי בנגב לאורך זמן הגדלת מגוון היוזמות החברתיות בנגב שיפור איכות החיים ביישובי הנגב
<p>סה"כ תקציב שנתי:</p> <p>5.5 מיליון ₪</p>

תקציב שנתי מיליוני ₪	פירוט	היוזמה
0.8	<ul style="list-style-type: none"> הרחבת מרכז טיפוח היוזמות החברתית הקיים והקמת מרכז מקביל למגזר הבדואי (בשת"פ עם המרכז הכלכלי), שיבצע: <ul style="list-style-type: none"> סיוע לאנשי מקצוע בתחום החברתי בגיבוש היוזמות ובגיוס משאבים הקמת מאגר מידע ליוזמות חברתיות עריכת מחקרים וסקרים יישומיים הכשרת והדרכת כח אדם לצורך ביצוע היוזמות 	מרכז שותפויות לקידום יזמות חברתית
4	<ul style="list-style-type: none"> הקמת קרן אזרית לפיתוח יוזמות חברתיות לכל האוכלוסיות השתתפות במימון תכניות ויוזמות קהילתיות שיאשרו על ידי הקרן – עד 40 פרויקטים בשנה 	קרן "הון סיכוי" ליוזמות חברתיות
0.7	<ul style="list-style-type: none"> ריכוז פעילות הועדות של ועידת אזרחי הנגב, וייזום וביצוע ועידות ומפגשים נושאים של ועידת אזרחי הנגב הקמת מאגר מידע ומרכז לתיאום וסיוע לארגוני מתנדבים בנגב 	עידוד שיתוף פעולה אזרחי בנגב

הגברת מעורבות
קהילתית

הגדלת מעורבות מוניציפלית קהילתית תחזק את הקשר של הקהילה עם הרשות המקומית ותגביר את השפעת האוכלוסייה על אזור המגורים

צוות קהילה בהובלת ד"ר נילי שחורי וגבי אדווה אשל-רבינוביץ'

תוצאות צפויות	תקציב שנתי מיליוני ₪	פירוט	היוזמה
<ul style="list-style-type: none"> • התמקצעות הרשות המקומית • חיזוק הקשר בין הרשויות לתושבים • שיפור שירותי חינוך ברשויות וליווי תהליכי שינוי בשיתוף פעולה עם ההורים • מיתון קונפליקטים מרחביים והסרת תחושת האיום של אוכלוסיות מתהליכי הפיתוח • שינוי התרבות האזרחית והגברת המודעות הקהילתית לצריכת שירותים ביישוב 	2	<ul style="list-style-type: none"> • הכנת תכניות לשיפור השירות לאזרח ביישובים השונים, ובכלל זה: <ul style="list-style-type: none"> – שיתוף תושבים בהכנת תכניות עבודה ברשות – פתיחת והתאמת מוקדי שירות לאזרח שיתנו שירות בגישה רב תרבותית ובשפות שונות* – גיבוש אמנת שירות • ייזום והפעלת תהליכי שיתוף ציבור בפרויקטים ברי קיימא, בשיתוף עם היזמים והרשויות המקומיות • הכנת נספחים חברתיים קהילתיים ושילובם בתהליכי תכנון ובניה 	<p>שיפור השירות לאזרח ברשויות המקומיות</p>
	3.5	<ul style="list-style-type: none"> • הכשרת צוות לעבודה משותפת עם ההורים • הקמת קבוצות הורים ופיתוח פרויקטים ופעילויות משותפות עמם 	<p>מעורבות קהילתית בפרויקטים אורבאניים</p>
			<p>הגברת מעורבות הורים במערכת החינוך</p>
<p>סה"כ תקציב שנתי:</p> <p>5.5 מיליון ₪</p>			

* כולל הכשרה והדרכה לעובדי המוקד מקור: ניתוח צוות

חיזוק שכבת
הצעירים

היזמות לטיפול בצעירים צפויות לפתח קהילה פעילה, להקטין הגירה שלילית ולהגדיל את כושר המשיכה של יישובי הנגב

חשיבות ההתמקדות באוכלוסיית הצעירים

- אוכלוסיית הצעירים - היא אוכלוסייה הנמצאת בניידות חברתית ותעסוקתית גבוהה ביותר (התמקמות ב"מרחב בחירה" של מגורים ותעסוקה)
- אוכלוסיית הצעירים היא האוכלוסייה מחוללת השינוי
- יצירת תדמית של הנגב כמרחב הגשמה מחולל צמיחה ומאפשר הזדמנויות מיוחדות לצעירים

חיזוק שכבת הצעירים

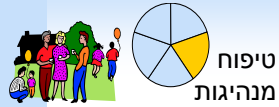
היזמות לטיפול אוכלוסיית הצעירים יתמקדו בייעוץ והכוונה לפרט במשולב עם סיוע למעגלים תומכים של השכלה ותעסוקה

צוות קהילה בהובלת ד"ר נילי שחורי וגב' אדווה אשל-רבינוביץ'

תוצאות צפויות
<ul style="list-style-type: none"> יצירת מאגר איכותי של צעירים הנשארים לגור בנגב חיזוק הנגישות להשכלה ולתעסוקה לאוכלוסיית הצעירים המהווה מנוף עיקרי להתפתחות וקידום הנגב יצירת עוגן השכלתי בנגב המערבי, התומך בכלל יעדי התכנית לפיתוח הנגב, בין היתר בתחומי החינוך, הקהילה והתעסוקה
<p>סה"כ תקציב שנתי:</p> <p>7-10 מיליון ש"ח</p>

תקציב שנתי מיליוני ₪	פירוט	היזמה
1	<ul style="list-style-type: none"> הרחבת מוקד "Start up" הקיים בבאר שבע והקמת מוקדים נוספים שיעניקו one stop shop, כולל: טיפול בפרט, כולל סיוע והכוון תעסוקתי סיוע בהכוונה ללימודים ומציאת דיור ייזום תכניות המערבות פעילות קהילתית של צעירים ופיתוח מנהיגות צעירה 	מוקדי סיוע לצעירים*
5-9	<ul style="list-style-type: none"> תוכנית מלגות ייחודית לסטודנטים במטרה להבטיח את השתקעותם בנגב לאחר הלימודים: סה"כ 300 מלגות בשנה (150 שנה ראשונה ו-75 בכל שנה לאחר מכן), מתוך 225 לסטודנטים באוניברסיטת בן גוריון ו-75 במכללת ספיר מחצית מהמלגות יינתנו לסטודנטים שאינם תושבי הנגב, ומחציתן לתושבי הנגב כל מלגה תכלול מלגת לימודים, מלגת קיום + מחשב נייד ומענק מיוחד וסיוע בהשמה בסוף הלימודים מקבלי המלגה יתחייבו לפעילות קהילתית קבוצתית במהלך הלימודים, ולמגורים בנגב בתקופת הלימודים ו-3 שנים לאחר תום הלימודים 	תכנית מלגות
**1	<ul style="list-style-type: none"> פיתוח חוגי לימוד בתחומים נלווי רפואה במכללה האקדמית ספיר הקמת חוג לתרבות ואומנות במכללה האקדמית ספיר 	חיזוק העוגן השכלתי בנגב המערבי

* ייעשה בשיתוף פעולה עם תוכניות הסוכנות: "Youth Future"
 ** בשלוש השנים הראשונות בלבד
 מקור: ניתוח צוות

השתלמויות ופורומים למנהיגות המקומית יסייעו בחיזוקה וביצירת שיתופי פעולה בין יישובים

צוות קהילה בהובלת ד"ר נילי שחורי וגב' אדווה אשל-רבינוביץ'

תוצאות צפויות
<ul style="list-style-type: none"> הגברת שיתופי הפעולה ויצירת אינטרסים משותפים למנהיגות המוניציפלית בנגב פיתוח המנהיגות המקצועית ברשויות המקומיות הכשרת עתודה של מנהיגות מקצועית עתידית מבני הנגב
<p>תקציב שנתי מוערך:</p> <p>4.5 מיליון ₪</p>

תקציב שנתי מיליוני ₪	פירוט	היוזמה
0.1	<ul style="list-style-type: none"> כנסים יומי למידה לראשי רשויות, להעשרה מקצועית ורכישת כלים בתחום הניהול המוניציפאלי, ולבניית פורום עמיתים משותף לנגב ליווי מקצועי למימוש שיתופי פעולה 	פורום עמיתים לראשי רשויות
1.5	<ul style="list-style-type: none"> תכנית למנהיגות מקצועית בכירה <ul style="list-style-type: none"> תוכנית לימודי תעודה ייחודית לנגב, למנהלי אגפים ומחלקות ברשויות המקומיות שנת הכשרה ושנת ליווי ביצוע לפרויקטים יישוביים ואזוריים בשיתוף משתתפי התוכנית כ- 30 משתתפים במחזורים של שנתיים 	פיתוח מנהיגות מקצועית
0.3	<ul style="list-style-type: none"> מנהיגות מקצועית - דרג ביניים <ul style="list-style-type: none"> תוכנית השתלמויות מקצועיות לבעלי תפקידים שונים ברשויות המקומיות לשיפור היכולות המקצועיות, השירות לציבור וכד' 	
2.5	<ul style="list-style-type: none"> מסלול הכשרת עתודה לשלטון המקומי, שתכלול לימודי תואר ראשון באוניברסיטת בן גוריון במסגרת תוכנית "עתידים", תכנים ונושאים ייחודיים לנגב, בשילוב פרויקטים ביישובים בנגב. 	"עתידים" למינהל ציבורי - נגב